

Τα μεταλλικά ιόντα είναι ΟΞΕΑ κατά Lewis

Ανάλογα με τη τάξη να αντιδρούν με διάφορες βασές κατά Lewis και ανάλογα με τη σταθερότητα των προϊόντων που προκύπτουν κατατάσσονται:

Τάξη Α: - Ιόντα αλκαλίων, αλκαλικών γαιών
ελαφρών στοιχείων μεταπτώσεων
μέ υψηλής καταβάσεως οξείδωσης
π.χ. Ti^{4+} , Ce^{3+} , Fe^{3+} , Co^{3+}
πρωτακτίνης και το H^+

Τάξη Β: - Ιόντα βαρύτερων στοιχείων μετα-
πτώσεως και έντινα με χαμηλούς α-
ριθμούς οξείδωσης.

π.χ. Cu^+ , Ag^+ , Hg^+ , Hg^{2+} , Pt^{2+} , Pd^{2+}

ΒΑΣΕΙΣ κατά Lewis

Τάξη A ανάλογα με τη τάξη να αντιδρά με
ΟΞΕΑ ή/ς ΙΑΞΕΩΣ A

Τάξη B ανάλογα με τη τάξη να αντιδρά με
ΟΞΕΑ ή/ς ΙΑΞΕΩΣ B

Μέτρο της τάξης λαμβάνεται η σταθερότητα
των προϊόντων που λαμβάνονται κατά την "εξουδε-
τέρωση".

Τάξη προς αντίδραση
με M^{n+} τάξεως A

$N \gg P > As > Sb$

$O \gg S > Se > Te$

$F > Cl > Br > I$

Τάξη προς αντίδραση
με M^{n+} τάξεως B

$N \ll P > As > Sb$

$O \ll S < Se \sim Te$

$F < Cl < Br < I$

Κατά PEARSON

ΣΚΛΗΡΟ → Τάξη Α

ΜΑΛΑΚΟ → Τάξη Β

Γενικός κανόνας: ΣΚΛΗΡΑ ΔΕΙΑ - ΣΚΛΗΡΕΣ ΒΑΣΕΙΣ
ΜΑΛΑΚΑ ΔΕΙΑ - ΜΑΛΑΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ

ΣΚΛΗΡΑ ΔΕΙΑ
ΣΚΛΗΡΕΣ ΒΑΣΕΙΣ } → ΜΙΚΡΟ μέγεθος
ΜΙΚΡΗ πολωσιμότητα

ΜΑΛΑΚΑ ΔΕΙΑ
ΜΑΛΑΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ } → Μεγάλο μέγεθος
Μεγάλη πολωσιμότητα

— HSAB classification of cations.

Hard	$H^+, Li^+, Na^+, K^+, Mg^{2+}, Ca^{2+}, Mn^{2+}, Cr^{3+}, Fe^{3+}, Co^{3+}$
Borderline	$Zn^{2+}, Cu^{2+}, Ni^{2+}, Fe^{2+}, Co^{2+}, Sn^{2+}, Pb^{2+}$
Soft	$Cu^+, Ag^+, Au^+, Tl^+, Pd^{2+}, Pt^{2+}, Cd^{2+}$

— HSAB classification of ligands.

Hard	$H_2O, OH^-, ROH, OR^-, R_2O, NH_3, NCS^-, Cl^-, PO_4^{3-}, SO_4^{2-}, F^-, NO_3^-, CO_3^{2-}$
Borderline	Pyridine, $RNH_2, N_2, N_3^-, NO_2^-, Br^-$
Soft	$RSH, RS^-, R_2S, R_3P, R_3As, CO, CN^-, SCN^-, S_2O_3^{2-}, H^-, I^-$

Hard and soft acids and bases

Hard (class (a))

Borderline

Soft (class (b))

Acids

H^+ , Li^+ , Na^+ , K^+ , Be^{2+} ,
 Mg^{2+} , Ca^{2+} , BF_3 , BCl_3 ,
 $B(OR)_3$, Al^{3+} , $AlCl_3$,
 $Al(CH_3)_3$, Sc^{3+} , Ti^{4+} , VO^{2+} ,
 Cr^{3+} , Fe^{3+} , Co^{3+}

Fe^{2+} , Co^{2+} , Ni^{2+} , Cu^{2+} ,
 Zn^{2+} , Rh^{3+} , $B(CH_3)_3$,
 R_3C^+ , Pb^{2+} , Sn^{2+}

Cu^+ , Ag^+ , Au^+ , Cd^{2+} , Hg^{2+} ,
 Pt^{2+} , Pt^{4+} , MoO_2^{2+} , Pd^{2+}

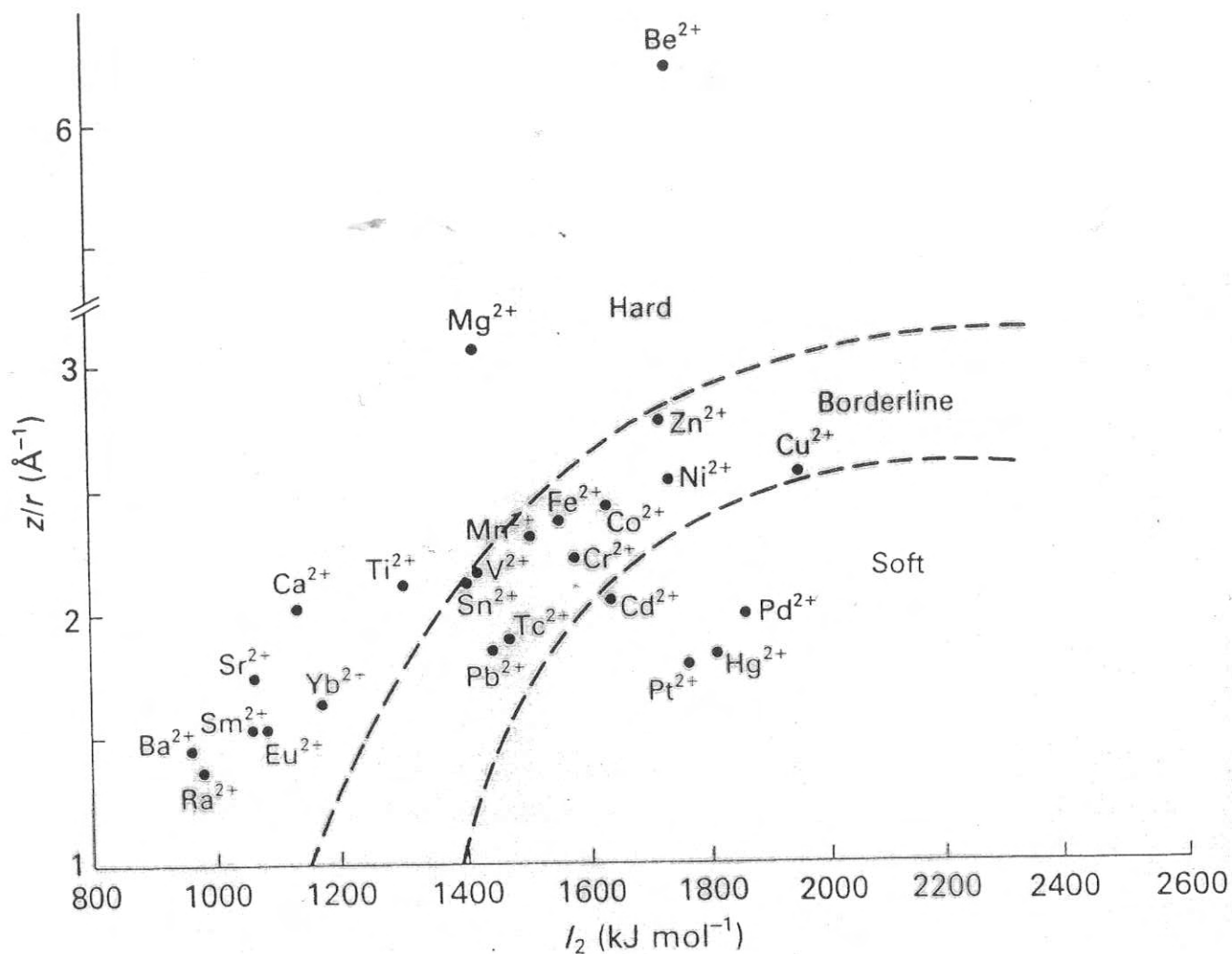
Bases

NH_3 , RNH_2 , N_2H_4 , H_2O ,
 OH^- , O^{2-} , ROH , RO^- , CO_3^{2-} ,
 SO_4^{2-} , ClO_4^- , F^-

$C_6H_5NH_2$, N_3^- , N_2 , Br^- ,
 Cl^-

H^- , R^- , C_2H_4 , C_6H_6 , CN^- ,
 CO , SCN^- , R_3P , R_2S , RSH ,
 RS^- , I^-

Fig. 2.5 A plot of z/r against I_2 , ionization energy from M to M^{2+} , for some elements

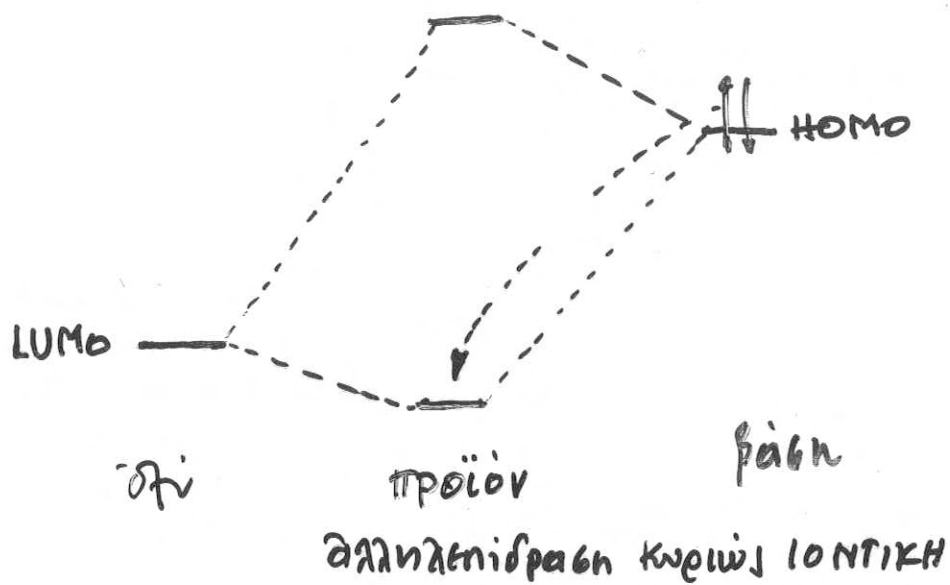

NB. Hardness is defined, see textbooks in the references, as $\eta_M = \frac{1}{2}(I - A_e)$ where I is the ionization potential of the state of M concerned and A_e is its electron affinity. I dominates for positive ions, whence the usefulness of figures such as Fig. 2.5, but in aqueous solution must be considered relative to z/r .

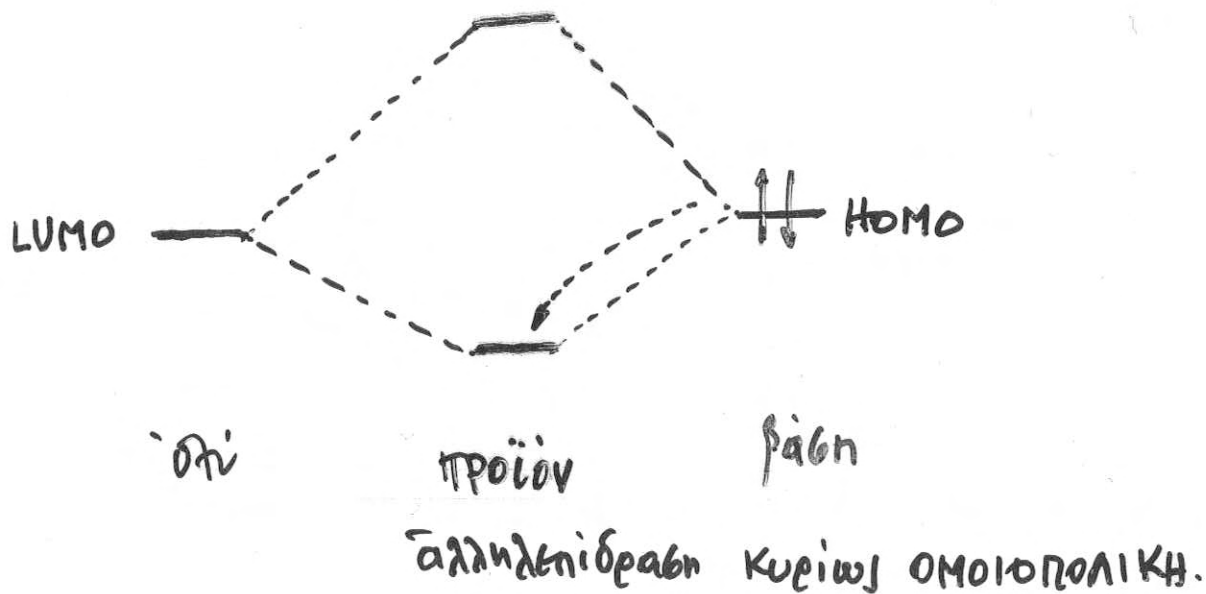
Ahrland, S., Chatt, J., and Davies, N. R. (1958). The relative affinities of ligand atoms for acceptor molecules and ions, *Quarterly Review*, **12**, 265–76.

Pearson, R. G. (1963). Hard and soft acids and bases, *Journal of the American Chemical Society*, **85**, 3533–9.

ΣΚΛΗΡΟ $\delta\pi$ - ΣΚΛΗΡΗ $\beta\alpha\theta\eta$

ΜΑΛΑΚΟ $\delta\pi$ - ΜΑΛΑΚΗ $\beta\alpha\theta\eta$

ΙΣΧΥΣ ΟΞΕΩΝ-ΒΑΣΕΩΝ

κατά Lewis

Μεταβάλλεται ανάλογα προς τη φύση
των οξείων με την οποία συνδέεται το
όξι (ή η βάση) για να δώσει την ένωση
προστίκτου.

π.χ. Ατομο δέκτης επηρεάζεται από
δότης

τη φύση των υποκαταστατών, (χημικώς
ενυδροζυρεατά) π.χ. φ.κ.κ.

Όξια κατά Lewis: $(\text{CH}_3)_3\text{B} < \text{H}_3\text{B} < \text{F}_3\text{B}$

βάσεις κατά Lewis: $(\text{CH}_3)_3\text{N} > \text{H}_3\text{N} > \text{F}_3\text{N}$

πχ_2 Η ισχύς δέσμων-βάσεων επηρεάζεται από
επηρεασμικούς παράγοντες

Διμηνια με το κριτήριο ηλεκτρονική-
τητα προβλέπεται

δένια κατά Lewis: $\text{BF}_3 > \text{BCl}_3 > \text{BBr}_3$

ΟΜΕΣ παραματικά: $\text{BCl}_3 > \text{BF}_3$

↓
Το επίσημο μόριο BF_3 "εταδικοποιείται"
σε μεγαλύτερο βαθμό από το BCl_3
μέσω των π-δωσιών βορίου. αλογόνου